

EUReads uttalelse om lesing og leseferdigheter

Vi, medlemsorganisasjonene i EURead, som representerer 34 organisasjoner fra 23 land over hele kontinentet, oppfordrer europeiske ledere på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå til å anerkjenne den grunnleggende rollen lesing spiller i utviklingen av enkeltmennesket og i å bidra til å sikre funksjonen til moderne demokratier.

Vi oppfordrer spesielt til anerkjennelse av og handling på følgende prinsipper:

1. Evnen til å lese og til å lese kritisk er essensiell for personlig utvikling og en grunnleggende menneskerett.

Det er godt dokumentert at regelmessig lesing for fornøydelsens skyld forbedrer mental helse og velvære, korrelerer med prestasjoner på tvers av fagområder, forbedrer sosial mobilitet og muliggjør deltakelse i samfunnet.

PISA definerer lesing som «å forstå, bruke, reflektere over og engasjere seg i skriftlige tekster for å oppnå sine mål, utvikle sin kunnskap og sitt potensial, og delta i samfunnet.»

Lesing har omfattende påvirkning på individers liv. Det å lære seg å lese er en grunnleggende rettighet.

2. Evnen til å lese understøtter samfunnets funksjon på mange områder og er dermed alle sitt anliggende.

At folk kan lese etter beste evne, kan forbedre økonomisk ytelse, muliggjøre bedre helseresultater, forbedre sosial mobilitet og styrke sosial samhörighet. Å sikre at Europas befolkning leser regelmessig er et spørsmål som bekymrer en rekke statlige og ikke-statlige aktører både innen og utenfor utdannings- og kultursektorene.

3.**Et lesende folk som kan lese kritisk er essensielt for å beskytte våre demokratier.**

I en verden med desinformasjon, er evnen til å tolke informasjon og vurdere troverdigheten av utsagn avgjørende for moderne demokratiers funksjon. Å heve nivået av kritisk lesekyndighet bør være en prioritet for alle regjeringer. For EU-medlemmer bør dette også inngå som en del av helheten for forsvar for demokratiet.

4. **Lesing må være en del av familielivet fra et barns første dager, og regjeringer bør investere mer i bokgaveprosjekter for små barn.**

Det er omfattende vitenskapelige bevis for viktigheten av de første 1 000 dagene for et barns utvikling, samt ytterligere bevis på den rollen lesing med små barn spiller i språkoppnåelse og følelsesmessig tilknytning til deres foreldre eller omsorgspersoner. Vi vet at barn som blir lest for når de er små, har større sjanse for å lese selv når de blir eldre. Vi mener at ingen barn bør gå glipp av denne muligheten og at regjeringer bør investere mer i godt dokumenterte bokgaveprosjekter som for eksempel Bokstart. Slike tiltak bør inngå i den europeiske barnegarantien.

5.

Tilgang til et bredt spekter av bøker, for eksempel gjennom barnehager, skole- og folkebibliotek, bemannet med dyktige bibliotekarer, er essensielt for å fremme leseglede og trenger økonomisk støtte.

Hvert menneske vil fra fødselen av ha nytte av tilgang til variert lesestoff i forskjellige format for å tilegne seg og opprettholde gode lesevaner.

Fagpersoner i skole- og folkebibliotek kan hjelpe folk til å oppdage bøker de vil elske og er derfor en viktig del av vår infrastruktur.

6. **Lesefremmende tiltak fra et bredt spekter av aktører trenger støtte.**

Folk trenger oppmuntring til å lese, og dette gjelder spesielt for de som har mest å tjene på å lese regelmessig. Lesefremmende tiltak, som bygger på ekspertisen fra staten, bibliotekarer og organisasjoner, og kompetansen til forfattere, illustratører, forlag og bokhandlere, krever varig investering over tid for å skape gode lesevaner. Disse aktørene kan lede an i arbeidet, men det er alle sitt ansvar å signalisere at lesing er noe som er høyt verdsatt.

EURead Members

- Anne Çocuk Eğitim Vakfı – ACEV (Turkey)
- Asociación Artística Sociocultural Mestiza (Spain)
- Bonniers Familjestiftelse (Sweden)
- BookTrust (United Kingdom)
- Children's Books Ireland (Ireland)
- Detski Knigi Foundation (Bulgaria)
- Diavazontas Megalono (Greece)
- Federation of European Publishers (Belgium)
- Foreningen !les (Norway)
- Good Books (Poland)
- HUNRA – Hungarian Reading Association (Hungary)
- Iedereen Leest (Belgium)
- Kitabistan (Azerbaijan)
- Libranda (Spain)
- LitCam (Germany)
- Lubimyczytać.pl (Poland)
- Lukukeskus Läscentrum (Finland)
- Martynas Mažvydas National Library (Lithuania)
- Medienzentrum Ostbelgien (Belgium)
- Nati per Leggere (Italy)
- National Literacy Agency (Malta)
- Österreichisches Bibliothekswerk (Austria)
- Plano Nacional de Leitura (Portugal)
- Chetene – Reading Foundation (Bulgaria)
- Schweizerisches Institut für Kinder- und Jugendmedien (Switzerland)
- Scottish Book Trust (United Kingdom)
- Stichting Lezen (The Netherlands)
- Stiftung Lesen (Germany)
- Svet Knihy (Czech Republic)
- The Polish Book Institute (Poland)
- Turkish Publishers Association (Turkey)
- Ukrainian Book Institute (Ukraine)
- Universal Reading Foundation (Poland)
- Was steht da? (Austria)

EU
READ

Foreningen
les